

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého, soudce Davida Hipšra a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobce: **K. I.**, zast. Mgr. Tomášem Císařem, advokátem se sídlem Vyšehradská 415/9, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 1. 2026, č. j. 21 Az 24/2025-20

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobce pochází z Uzbekistánu a v ČR požádal o mezinárodní ochranu podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 8. 2025, č. j. OAM-570/ZA-ZA11-ZA05-2025, žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Podle žalovaného podal žalobce žádost pouze z ekonomických důvodů a neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být v zemi původu vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona.

[2] Žalobce se proti tomuto rozhodnutí bránil žalobou u Městského soudu v Praze, který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Dospěl k závěru, že žalobce v průběhu správního řízení nesdělil, že by měl strach z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Naopak popřel existenci potíží, kvůli kterým by čelil pronásledování. Obavu vyslovil žalobce ve vztahu ke kamarádovi, který by proti němu mohl postupovat právní cestou při vymáhání dluhu. V této souvislosti se obával i trestněprávního postihu. O mezinárodní ochranu požádal v reakci na obdržení výjezdního příkazu. V ČR měl v úmyslu pracovat a vydělat peníze na zaplacení dluhů a léčby rodičů. Městský soud se neztotožnil s žalobním tvrzením, že žalobce předložil dostatečný azylový důvod pro posouzení důvodnosti své žádosti. Ze skutečností tvrzených žalobcem nelze dovodit azylově relevantní pronásledování ani hrozbu vážné újmy. Podle informací o zemi původu je zřejmé, že v Uzbekistánu není možno za žádný z trestných činů uložit trest smrti, ani z ničeho nevyplývá, že by žalobce

nemohl v zemi původu využít prostředků ochrany proti nezákonnému postupu soukromých osob či státních orgánů. Jelikož žalobce uváděl pouze ekonomické důvody, žalovaný nepochybil, pokud postupoval podle § 16 odst. 1 a 4 zákona o azylu. Žalovaný rovněž obstaral dvě zprávy o zemi původu, které rozptylují obavy žalobce. Žalovaný skutkový stav zjistil na základě pohovoru. Městský soud vzal také v úvahu žalobní námitku, že žalobce neměl dostatečnou možnost seznámit se s podklady pro rozhodnutí. Tu formuloval obecně a není zřejmé, jaké důsledky by to mělo mít na správnost napadeného rozhodnutí. Nakonec městský soud ani nepřisvědčil námitce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného.

II.

[3] Žalobce (stěžovatel) rozsudek městského soudu napadl kasační stížností. Uvádí, že městský soud nedostatečně přezkoumal činnost žalovaného, který nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, a zároveň sám zatížil svůj rozsudek nezákonností a nepřezkoumatelností, jelikož jej neúplně zdůvodnil. Žalobce má za to, že na své poměry dostatečně laicky popsal důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu. Žalovaný nedostatečně hodnotil aktuální bezpečnostní situaci v zemi původu stěžovatele. Jím udávané důvody na první pohled neodpovídají azylovým důvodům a vypadají jako důvody ekonomické. Stěžovatel se ale obává nelegálního postihu za nesplácení svých dluhů. Žalovaný ani městský soud neposoudili, zda je v Uzbekistánu zaručeno právo na spravedlivý proces a ochrana před pronásledováním ze strany věřitelů. Oporu ve správním spise pak nemá ani tvrzení žalovaného, že stěžovatel neunesl důkazní břemeno. Jedná se o nesprávnou interpretaci pohovoru se stěžovatelem. Ten nastínil své obavy a žalovanému nic nebránilo doptat se jej na podrobnosti. Žalovaný dále neshromáždil podklady o bezpečnosti země původu v dostatečné míře a městský soud se s těmito deficity správního rozhodnutí nevypořádal.

[4] Žalovaný ve vyjádření nesouhlasil s podanou kasační stížností. Při posuzování stěžovatelovy žádosti se nedopustil žádné nezákonnosti a shromáždil relevantní podklady. Zabýval se všemi skutečnostmi, kterými stěžovatel svoji žádost zdůvodnil, a dostatečně zjistil skutkový stav. Důvod, který stěžovatel uváděl, tj. dluh vůči známému, který vznikl v souvislosti s léčbou rodičů, má výlučně soukromoprávní a ekonomický charakter. Stěžovatel neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by mu v zemi původu hrozilo pronásledování či vážná újma ve smyslu zákona o azylu. Obecná obava z jednání soukromých osob nepředstavuje azylově relevantní důvod. Spory mezi soukromými osobami, včetně vymáhání dluhů, spadají do sféry ochrany poskytované orgány veřejné moci v zemi původu. Stěžovatel neprokázal, že by se na orgány veřejné moci v Uzbekistánu obrátil a že by mu nebyla poskytnuta odpovídající ochrana. Dále žalovaný odkázal na vyjádření k žalobě a na závěry napadeného rozsudku.

III.

[5] Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve přijatelností kasační stížnosti (v dané věci rozhodoval u městského soudu samosoudce). Pokud kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, je třeba ji odmítnout pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Pro věcný přezkum by bylo nutné, aby řešená právní otázka měla přesah

pokračování

nad rámec konkrétního případu z důvodu 1) neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury nebo 2) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28).

[6] Žádná z těchto podmínek zde splněná není a kasační stížnost je nepřijatelná.

[7] Argumentace stěžovatele svým obsahem předně míří na nedostatky odůvodnění napadeného rozsudku. Judikatura již podrobně vymezila kritéria nepřezkoumatelnosti rozsudku pro nedostatečné zdůvodnění. Za nepřezkoumatelný bude považován rozsudek, ze kterého není patrné, jaký skutkový stav vzal orgán rozhodující ve věci za rozhodný, jakým způsobem postupoval při utváření právního závěru a proč považuje argumentaci účastníka řízení za nesprávnou (srov. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, či ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75, obdobně též nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06). V projednávané věci však krajský soud vzal v potaz všechny relevantní skutečnosti a argumenty, vypořádal se s nimi a své závěry dostatečně zdůvodnil. V tomto směru tedy kasační stížnost nemůže být přijatelná.

[8] Stěžovatel dále specifikoval, že v ČR si chtěl vydělat peníze na splácení dluhů a podporu rodiny. V zemi původu se obává postihu za nesplácení dluhů. Neobává se však postihu legálního, ale postihu nelegálního ze strany soukromých osob. Důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu jsou tedy v prvé řadě ekonomické. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu nelze ekonomické důvody žádosti o mezinárodní ochranu považovat za hrozbu pronásledování či vážné újmy ve smyslu § 12, resp. § 14a zákona o azylu (srov. např. rozsudky ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003-64, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, či ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54). Co se týče obav stěžovatele z jednání věřitelů, skutkově obdobnými případy se Nejvyšší správní soud zabýval i v nedávné době. Kasační stížnosti stěžovatelů z Uzbekistánu, kteří potřebovali v ČR vydělat peníze na úhradu dluhů, odmítl Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (např. usnesení ze dne 4. 6. 2026, č. j. 5 Azs 63/2026-27, nebo ze dne 16. 4. 2026, č. j. 1 Azs 16/2026-31).

[9] Současně Nejvyšší správní soud ustáleně judikuje, že hrozba pronásledování či vážné újmy ze strany soukromých osob (žalobcem vznášené obavy jsou spojené s dluhem vůči kamarádovi) může být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany pouze pokud by bylo v řízení zjištěno, že státní orgány v zemi původu nejsou schopny nebo ochotny stěžovateli zajistit ochranu ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu (např. rozhodnutí ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003-60, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003-49, ze dne 24. 11. 2016, č. j. 5 Azs 251/2016-19, či ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016-31, ze dne 10. 10. 2019, č. j. 5 Azs 7/2019-36, ze dne 27. 7. 2021, č. j. 8 Azs 87/2021-37, ze dne 23. 2. 2023, č. j. 8 Azs 33/2022-86). Jak ale konstatoval už městský soud, to není případ stěžovatele, neboť z jeho azylového příběhu nevyplynuly důvodné obavy z pronásledování soukromou osobou. Obavu z kamaráda – věřitele tedy nelze podřadit pod jiný než ekonomický důvod žádosti o mezinárodní ochranu. Nejedná se o skutečnosti svědčící o tom, že by stěžovatel mohl být v zemi původu vystaven pronásledování nebo že

mu hrozí vážná újma. Městský soud i žalovaný tedy postupovali v souladu s uvedenou judikaturou.

[10] Pokud jde o námitku, že žalovaný se měl v návaznosti na předestřená tvrzení stěžovatele v rámci pohovoru dále doptávat a že neshromáždil dostatečné podklady k situaci v Uzbekistánu, z judikatury plyne, že obává-li se stěžovatel konkrétní závažné újmy, je povinen ji v řízení uvést sám, přičemž je nutné poskytnout mu dostatečný prostor uvést veškeré obavy (např. usnesení NSS ze dne 5. 9. 2024, č. j. 5 Azs 192/2024-32, bod 15). Zatímco povinnost tvrzení tedy zůstává na žadateli o azyl (dále např. usnesení NSS ze dne 24. 2. 2026, č. j. 7 Azs 176/2025-71, bod 18, ze dne 18. 3. 2026, č. j. 6 Azs 1/2026-36, bod 16, či rozsudek ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005-86), důkazní břemeno je rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu a žalovaného (rozsudek NSS ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017-40). Ačkoliv žadatel je povinen prokázat jím tvrzené skutečnosti, žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti co nejvíce možných důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují. Správní orgán si přitom musí obstarat klíčové informace o zemi původu žadatele, které jsou relevantní, důvěryhodné, vyvážené, aktuální, ověřené z různých zdrojů a dohledatelné (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008-71, ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81; dále usnesení NSS ze dne 1. 4. 2021, č. j. 1 Azs 501/2020-31, či ze dne 31. 3. 2021, č. j. 1 Azs 400/2020-33). Žalovaný v řízení poskytl stěžovateli v rámci pohovoru odpovídající prostor vyjádřit své obavy (popsat svůj azylový příběh), přičemž při posouzení vycházel z tvrzení stěžovatele ve vztahu k jeho obavám. K nim shromáždil obsahově přílehlavé a aktuální informace o zemi původu stěžovatele. Jejich prostřednictvím dostatečně reagoval na obecně vyjádřené obavy stěžovatele. Dostatečně zhodnotil i bezpečnostní situaci v Uzbekistánu, která sice nedosahuje standardu západních zemí, nicméně v poslední době došlo v tomto ohledu k pozitivním změnám (viz usnesení NSS ze dne 18. 12. 2025, č. j. 2 Azs 166/2025-35, bod 11, nebo ze dne 14. 7. 2023, č. j. 2 Azs 20/2022-30, bod 37). Současně lze použité zprávy o zemi původu považovat za časově i tematicky relevantní. Předchozí řízení tak nenese známky odklonu od nároků konstantní judikatury na zjišťování skutkového stavu v řízeních tohoto typu.

IV.

[11] Z napadeného rozsudku je podle Nejvyššího správního soudu patrné, že závěry městského soudu jsou v souladu s ustálenou judikaturou. Městský soud vypořádal všechny žalobní body a nedopustil se zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud neshledal potřebu se od závěrů krajského soudu nyní odchýlit, a proto odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[12] Co se týká nákladů řízení, odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost je na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti druhem zjednodušeného věcného přezkumu rozhodnutí krajského soudu (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, bod 18). Stěžovatel v řízení úspěch neměl a nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. června 2026

Milan Podhrázký
předseda senátu